

Mateřská škola Valašské Meziříčí,
Kraiczova 362, okres Vsetín, příspěvková organizace
IČO: 47863757

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

školní rok 2021/2022

Zpracovala: Bc. Kateřina Klapetková, Dis. – preventista sociálně patologických jevů

S účinností ode dne: 15. 9. 2021

VŠEOBECNÉ INFORMACE

Mateřská škola Valašské Meziříčí, Kraiczova 362, okres Vsetín, příspěvková organizace

Kraiczova 362

757 01 Valašské Meziříčí

Telefon: 571 622 882

IČO: 47863757

www.mskraiczova.cz

ředitelka školy: lic. Jana Vašutová

Obecná charakteristika školy

Mateřská škola je umístěna poblíž sídliště i centra města, v klidné části, na přístupném místě. Kapacita mateřské školy je 84 dětí.

Má tři třídy. První je situována v přízemí a vzdělávají se v ní děti s povinnou předškolní docházkou.

V patře budovy se nacházejí 2 heterogenní třídy pro děti ve věku 3-5 let.

Provozní část s kuchyní se nachází v přízemí budovy. Škola není bezbariérová.

Úvod:

Za **sociální patologii** odborníci považují nezdravé, nežádoucí jevy ve společnosti, kdy lidé porušují sociální, morální či právní normy. Porušování sociálních norem má různé stupně závažnosti. Rozlišujeme chování: **disociální, asociální a antisociální**. V mateřské škole hovoříme o *nežádoucích projevech chování* dětí (asociální chování), které se projevuje zpravidla v důsledku rizikového rodinného prostředí.

Rodina má v prevenci primární nezastupitelnou roli. Pokud rodina není schopná z jakýkoliv důvodů dlouhodobě uspokojovat základní potřeby dítěte, dochází k frustraci dítěte. Dítě strádá. Rodina se stává *dysfunkční*. Dítě může být zvýšeně zranitelné, nedokáže odolávat stresu (vulnerabilita). Je potřeba ho chránit, podpořit a pomoci mu zátěž zvládnout.

Naše mateřská škola se snaží v návaznosti na rodinné výchově vychovávat k občanské odpovědnosti dětí. Eliminuje případné nežádoucí projevy dítěte, provádí jejich prevenci. V případě potřeby je povinna, spolu s odborníky, dítěti pomoci. Opírá se přitom o závazný dokument RVP PV, který rozpracovává na úrovni školního vzdělávacího programu „**Druhý klíček**“, a podle kterého tvoří všichni pedagogové své třídní vzdělávací plány. Tento dokument má optimálně stanovené oblasti, cíle, nabídku, výstupy, metody a rizika vzdělávání. Mateřská škola vytváří optimální podmínky pro všestranný osobnostní vývoj dítěte tak, aby prostředí v MŠ bylo bezpečné, pohodové, přijímající a rozvíjející. Konkrétní obsah, formy a metody prevence specifikujeme v jednotlivých oblastech.

Dostupná literatura a pomůcky v MŠ:

Jsem kluk

Dědečku, vyprávěj

Inspiromat – oblast osobnostní a sociální výchovy

Řekni mi/Tell me – hra

Než se dítě zeptá

Informatorium

Poradce ředitelky

Ve spolupráci se všemi učiteli, odborníky a organizacemi se zaměřujeme na tyto oblasti prevence:

Obsah prevence v naší mateřské škole:

1. **Prevence v oblasti zdravého životního stylu, ekologického myšlení**
2. **Prevence závislosti – alkohol, kouření, drogy, virtuální závislosti (PC, TV, telefon, video)**
3. **Prevence agresivního chování**
  - *vůči druhým* – slovní, fyzické (šikana),
  - *vůči věcem* – vandalismus, krádeže
  - *vůči sobě* – sebepoškozování, poruchy příjmu potravy
4. **Prevence vůči intoleranci k druhým kvůli odlišnosti – xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus**
5. **Prevence týrání, zanedbávání a sexuálního zneužívání dítěte**

1. Podpora zdravého životního stylu a ekologického myšlení

Zahrnuje působení na optimální osobnostní a sociálního rozvoje dítěte. Posilujeme sebedůvěru dítěte, samostatnost, seberozvíjení na základě osobní zkušenosti dítěte, pěstování pocitu bezpečí a jistoty, ochraňujeme proti stresu. Posilujeme pevné postoje v názoru a rozhodování. Rozvíjíme *odpovědné jednání*, které je základním ochranným mechanismem před sociálně patologickými jevy. V MŠ zajišťujeme denně dostatek prostoru pro *spontánní a pohybové aktivity*, pobyt na čerstvém vzduchu. Vytváříme pestrou nabídku aktivit k celkovému rozvoji dětí. Podporujeme zdravou životosprávu dětí. Děti se učí rozlišovat, co je zdravé a co člověku škodí. Seznamujeme děti s různými životními styly a jeho negativními dopady – přemíra sladkého a nezdravého jídla, nebo naopak odmítání jídla (mentální anorexie, bulimie), extrémní, vrcholové sporty, nedostatek vitamínů, vody a spánku pro člověka. Upevňujeme kladný vztah k sobě samému, ke svému tělu – pokládáme základy sexuální výchovy. Představujeme dítěti způsoby, proč a jak chránit sebe a přírodu. Seznamujeme děti se současným stavem naší planety, podněcujeme ekologické myšlení.

Používané metody a formy:

- ✓ Prožitkové učení – venku, tematické výlety, vevnitř, třídění odpadu v MŠ, sběr odpadků v přírodě za přísných hygienických opatřeních, poznávání různých ekosystémů, situační učení.
- ✓ Sociální hry – napodobovací, hry s pravidly, kooperativní hry, hry s názornými obrázky a pomůckami, experimentování, spontánní hry.
- ✓ Spolupráce s organizacemi – SVC domeček „Školka v pohybu“, TJ Valašské Meziříčí – pohybová průprava, plavání, canisterapie, Den s BESIPEM, s integrovanými složkami záchranného systému, návštěvy v záchranné stanici v Bartošovicích, Hájenka v Semetíně, ekocenter, jóga pro děti, zelená školička apod.
- ✓ Nabízíme pestrou a vyváženou nabídku jídelníčku pro dítě, společné stolování a upevňování společenských návyků u jídla – nespěcháme na dítě
- ✓ Spolupráce s odborníky – v případě potřeby s dětským lékařem, psychologem, psychiatrem, ekology, lesníky, zaměstnanci TJ VM, SVČ Domeček apod.

2. Prevence závislostí

Spolupracujeme s rodiči, všímáme si rodinného prostředí. Podporujeme a vyzdvihujeme zdravé prostředí rodiny. Provádíme pozorování, zda dítě nejeví známky zanedbávání péče – zvýšená únava, podvyživenost, roztěkanost, agresivita, plačtivost apod. Vedeme s dítětem nenásilné rozhovory. Objevujeme a podporujeme zájmy dětí. Podporujeme rodinu v mimoškolních

aktivitách. Vytváříme v dětech povědomí o tom, co jsou to drogy, proč jsou škodlivé. Vysvětlujeme dětem fakt, že léky nejsou bonbóny, vyhýbat se volně položených léků, alkoholu, stříkaček, odpadků apod.

Používané metody a formy:

- ✓ Pohádka, maňásek, kladní hrdinové, hudební činnosti
- ✓ Rozhovory s rodiči, v případě nutnosti schůzky s rodiči dle předem stanovených postupů – přítomnost ředitelky, preventisty, učitelů, rodičů, zápis z jednání, písemná dohoda o nápravě apod.)
- ✓ Názorná výuková videa, obrázky
- ✓ Pozorování, diagnostika dítěte
- ✓ Kresba – rodiny, volná kresba, skupinová kresba
- ✓ Spolupráce s rodinou – přednášky, osvěta
- ✓ Spolupráce s organizacemi a odborníky (preventivní programy policie ČR, IZS, OSPOD Valašské Meziříčí, lékař, psycholog, psychiatr)
- ✓ Informovanost dětí, na koho se v případě obtíží obrátit, jak se chovat (důležitá telefonní čísla, učitel, soused, policista, rodinní příslušníci)

3. Virtuální závislosti

Podněcují agresivitu, zkreslují a ochuzují vnímání dítěte, hrozí civilizační choroby (obezita apod.) Poučujeme rodiče o negativních jevech virtuálních závislostí (nízká rozlišovací schopnost dobra a zla dítěte, ztotožnění se záporným hrdinou, tendence napodobovat jeho chování). V dítěti se upevňuje nežádoucí pocit, že agrese, je přípustná, že je to cesta k řešení sporů, konfliktů. V MŠ se projevuje jako agrese vůči kamarádům. Dítě může napodobovat kopy, údery a slovník postav z filmů či her. Dítě také může napodobovat agresivní chování rodičů, které vidí doma.

Používané metody a formy prevence:

- ✓ Pozorování dětí, rodinného prostředí
- ✓ Spolupráce s rodinou a odborníky – přednášky (psycholog, preventista, PPP) poučit rodiče o škodlivosti virtuálních závislostí.
- ✓ Strukturování režimu dne, omezení času na PC, mobilu apod. Neponechávat tyto přístroje zapnuté a v dosahu dětí.
- ✓ Nabízení alternativních aktivit trávení volného času – zájmové činnosti v centrech volného času, pobyt venku, v přírodě
- ✓ Zdůraznění hlavní role rodičů – společné trávení času a společné aktivity

- ✓ Vyprávění, čtení pohádek, exkurze, výlety s rodiči, podpora koníčků dítěte

4. Agresivní chování vůči druhým, sobě, věcem

Již v MŠ můžeme pozorovat určité projevy nezdravého chování (zárodky) *šikany* vůči druhým (posmívání, nadávání, vulgarismy, šťouchání, vyčlenění, ignorování, vyhrožování, ničení hraček, bití, tělesné napadání, agresivní gesta apod.). Nastavujeme vizualizovaná pravidla chování v MŠ a důsledně vedeme děti k jejich naplňování. Seznamujeme děti se základními lidskými právy. Vytváříme po celou dobu dítěte v MŠ bezpečné a pohodové prostředí a umožňujeme mu všestranný rozvoj. Pracujeme na oblasti vztahů s vrstevníky, osobnostními dovednostmi – umění říci ne, vyjádřit svůj názor, mít zdravé sebevědomí, soucítit a bránit druhé. Seznamujeme děti se základními právy dítěte.

Používané metody a formy:

- ✓ Pozorování dětí, monitoring případných náznaků šikany apod.
- ✓ Pomoc při řešení sporů mezi dětmi, empatie a pedagogický um učitele
- ✓ Spolupráce s rodiči při řešení projevů
- ✓ Spolupráce s odborníky (psycholog, psychiatr, preventista, canisterapeut)
- ✓ Dramatická výchova, práce s příběhem, prožitkové učení, efektivní využívání pravidel třídy (piktogramy, fotografie)
- ✓ Dostatečná nabídka aktivit, knih a hraček v MŠ
- ✓ Hry psychomotorické, napodobovací, hraní rolí, pohádky – kladní, záporní hrdinové, kooperativní hry

5. Intolerance vůči druhým kvůli odlišnostem

Vedeme děti k prosociálnímu chování, toleranci k druhým nenásilnou formou, nejlépe spontánními hrami. Začleňujeme všechny děti bez rozdílu, děti z bilingvních svazků – v současnosti máme 6 dětí (z toho 2 v povinném předškolním vzdělávání), 1 dítě s podpůrnými opatřeními. Vedeme děti k přesvědčení, že být odlišný, znamená být v pořádku, jinakost není vada. V rámci etické a multikulturní výchovy seznamujeme děti se základními právy dítěte a člověka jako takového. Naším úkolem je posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy, rozvíjet úctu k životu (stáří/mládí, zdravý/ nemocný, různé barvy pleti apod.) Vzbuzujeme zájem o jiné kultury a národnosti (...Jak se žije v Africe, Asii apod.)

Používané metody a formy:

- ✓ Monitoring dětí, cílené a ohleduplné řešení sporů, přirozeně ochraňujeme slabší.
- ✓ Cílené začleňování bilingvních dětí do kolektivu – dítě seznamuje se svou zemí, jazykem, přináší typické předměty, fotografie své země, hudbu apod. Zapojujeme celou rodinu.
- ✓ Námětové, dramatické a prožitkové hry na téma „Cestujeme po světě, Jak se žije jinde apod.)
- ✓ Výlety, exkurze
- ✓ Spolupráce s odborníky – Bubnování v MŠ (SVČ Domeček), canisterapie jako cesta k vyrovnávání „nerovností“.
- ✓ Činnosti s pravidly třídy
- ✓ Seznámení s lidskými právy

6. Prevence týrání, zanedbávání a zneužívání dítěte

Spolupracujeme s rodinou, monitorujeme projevy dítěte, všímáme si zevnějšku i psychiky dítěte. Vedeme s dítětem citlivě rozhovory.

Používané metody a formy:

- ✓ Odborné publikace a metodické pomůcky v knihovně MŠ (např. Než se dítě zeptá).
- ✓ Besedy s odborníky (Policie ČR, dětský lékař, psycholog), názorné ukázky, videa.
- ✓ Kontaktování odborníků při důvodném podezření na tyto jevy (Orgán sociálně právní ochrany dětí – OSPOD, dětský lékař).
- ✓ Učíme děti nesdělovat cizím osobám údaje o jejich osobě – seznamujeme děti s pojmem „osobní údaj“, neotevírat cizím osobám dveře, nikam s nimi neodcházet.
- ✓ Vytvořit v dětech povědomí, že někteří lidé mohou být pro ně nebezpeční, že jsou zlí. V této souvislosti nepoužíváme termín „nemocní“, evokuje v dětech soucit s těmito lidmi.
- ✓ Práce s příběhem, pohádkou.
- ✓ Tematické omalovánky, pexeso, soutěže (policie ČR).

Důležité kontakty:

- **Oddělení sociálně právní ochrany dětí (OSPOD, Valašské Meziříčí)**

Zašovská 784, Krásno nad Bečvou

757 01 Valašské Meziříčí 1

Ved. Mgr. Mužíková Tereza, tel. 571 674 569

Kurátor mládeže Bc. Hlavicová Simona, tel. 571 674 598

Krizová centra Zlínský kraj:

- **Linka SOS Zlín Telefonní krizová pomoc**, tel. 577 431 333, 778 400 170 - nepřetržitě
- **Linka SOS Zlín Internetová poradna**, soszlin.cz/form/poradna - nepřetržitě
- **Linka pro rodinu a školu Krizová telefonní linka**, tel. 116 000 - nepřetržitě
- **Linka bezpečí Linka důvěry**, tel. 116 111 – nepřetržitě
- **Dona linka Linka důvěry**, tel. 251 511 313 - nepřetržitě
- **Bílý kruh bezpečí linka důvěry**, tel. 257 317 110 – nepřetržitě
- **Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí Linka důvěry**, tel. 116 006 - nepřetržitě

Zpracovala: Bc. Klapetková Kateřina, DiS., preventistka sociálně patologických jevů

Schválila: lic. Vašutová Jana, ředitelka školy